

Divadelní klub Jirásek Česká Lípa
Jerome Klapka Jerome, František Zborník:
TŘI MUŽÍ VE ČLUNU A PES

Je jistě ještě více příčin, proč inscenace Tři muži ve člunu a pes, s níž se představil na Lounském divadelní českolipský soubor Jirásek je kvalitním scénickým tvarem, pevně a cílevědomě uchopeným režisérem Václavem Klapkou a proč je jako představení pro diváky příjemným a přitažlivým zážitkem. Hlavní příčiny jsou však zřejmě tyto:

Dramatizace Františka Zborníka vtiskla známé humoristické próze tři časoprostorové roviny. První je rovina, v níž se tři hlavní mužské postavy vracejí do minulosti a vzpomínají na to, jak jako mladíci pluli po Temži. Druhá rovina převádí toto vzpomínání do scénických situací, kdy se vzpomínky mění v předváděný děj. A konečně třetí rovina je první světová válka, jejíž hrůzy mají zřejmě kontrastovat s idylou viktoriánské doby. Upřímně řečeno: je to dost zbytečné, protože „Moral der Geschichte“, jež má z této konfrontace vyplynout, jde mimo jádro dramatizace: to jest mimo její lehce nostalgickou, ale přitom radostnou náladu a nemůže se proti jejímu humoru svou malou plochou prosadit. Tato válečná rovina sice ničemu neublíží, ale také ničemu neprospěje. Zatímco první dvě roviny jsou pevnou a inspirativní bází pro vznik scénického provedení.

Jeho základem je především herecká práce. Českolipský soubor tu úspěšně navazuje na svou tradici hravého, uvolněného, inspirovaného autorského herectví, které dokáže na jedné straně pevně a zřetelně charakterizovat základní rysy postav, jejich vztahů i realizovat celistvé téma situace, aby je pak rozehrávalo v poloze nápaditého, košatého, rozvětveného, bohatého rozvíjení jednání – ať už slovního nebo mimoslovního. Pozoruhodné jsou na tomto herectví ještě dvě záležitosti. Především se tu vzácně vyrovnaně sešli v této poetice, jež zároveň tvoří jistou iluzi a zároveň od ní odstupuje a jako by ji nahlíží zvenčí, jak starší herci, ti „pamětníci“, tak generace mladší, která ty vzpomínky předvádí. A hlavně: ze všech herců přímo číší radost z toho, že jsou na jevišti, že spolu hrají. Tahle nálada se samozřejmě přenáší i do hlediště je velice podstatnou záležitostí umožňující společné sdílení jistého elementárního diváckého zážitku z představení. A konečně: je to kolektivní ansámblové herectví, které vědomě každou akci, každým detailem i v celku tvoří onu osobitou poetiku.

A konečně: režijně-scénické řešení prostoru (R. Grolmusová) je chytré, inteligentní, dovoluje budovat mizanscénu jako pohyb a umístění herců v prostoru v poloze tematizovaného jednání. Tomu odpovídá i práce s věcmi, jež se v tom hravém pojetí může rozepnout mezi velice realistickým detailem i zase imaginární rekvizitou.

V zásadě jde tedy o důsledně ve všech komponentech inscenace dodržovanou a uplatňovanou poetiku, která je plně práva stylu prozaické předlohy a realizuje scénickými prostředky její humor. V tom je nepochybně největší síla této inscenace, která pak jako představení komunikuje s divákem jako chytrá, inteligentní zábava, která nevyvolává záchvaty bouřlivého smíchu, ale jejíž základní ladění je prodchnuto humorem jako optimistickou, úsměvnou filosofií života. Inscenace dostala na Lounském divadelní 2013 několik individuálních cen i Hlavní cenu za inscenaci a porota se rozhodla doporučit ji k výběru pro další postup – především s důrazem na kvalitní zábavu, která není tak obvyklá a ještě navíc vyrůstající z jedinečných a osobitých zdrojů amatérského divadelního kolektivu.